

Viatge cultural:

Sardenya,

Bressol de la civilització nuràgica

Presentació

L'illa de Sardenya, una de les més grans del Mediterrani, ha estat al llarg de la seva història un punt estratègic que controlava, d'una banda, les rutes d'accés al Mediterrani Central, i de l'altra, les del Mediterrani Septentrional. Habitada des del Neolític, va assolir un gran desenvolupament durant l'Edat de Bronze amb l'anomenada cultura nuràgica, caracteritzada per petits hàbitats dominats per la figura de grans torres megalítiques, els *nurags*, de funció encara no del tot ben coneguda, que han donat nom a la cultura. A banda de les torres, els sepulcres megalítics, construïts amb pedres de dimensions colossals, constitueixen l'altra tipus de monument destacat d'aquesta cultura, que els habitants actuals de l'illa han batejat amb noms plens de fantasia, com ara *Tombes de Gegants* o *Cases de Fades*, doncs sembla impossible que els homes les hagin pogut construir.

Sardenya, però, no era una illa aïllada. La seva posició estratègica al Mediterrani Central i la seva riquesa metal·lúrgica van despertar l'interès de comerciants d'altres parts del Mediterrani. Els xipriotes al II mil·lenari i els fenicis al primer van ser qui més es van interessar pels metalls. De fet, els fenicis s'hi van establir de manera permanent potser cap el s. IX a.C., triant les costes sud i est de l'illa per les seves colònies, que ben aviat van canalitzar el comerç fenici entre el Mediterrani oriental i occidental. Més endavant, quan Cartago va assumir el control del comerç, Sardenya va establir vincles molt forts amb la metròpoli cartaginesa, patint les conseqüències de l'enfrontament entre Roma i Cartago. Després de la conquesta romana, les antigues colònies fenícies i púniques van esdevenir importants ciutats romanes, les restes de les quals encara s'alcen amb tota la seva magnificència.

Viatjar, doncs, per Sardenya permet combinar el plaer de contemplar un dels paisatges més espectaculars del Mediterrani, marcat per terrenys rocosos i un immens mar blau, amb la curiositat de conèixer una de les cultures més aclaparadores del Mediterrani, sense oblidar és clar l'herència fenícia, cartaginesa i romana. Cal recordar també el paper que Sardenya va tenir en època medieval i la presència catalana a l'illa, de la qual la regió de l'Alguer n'és encara testimoni.

Dates

Del 8 al 17 d'Abril de 2017

Professor acompanyant

Maria Teresa Magadán

Doctora en Arqueologia Grega i Llicenciada en Filologia Semítica.

www.arqueonet.net
arqueonet@arqueonet.net
937423014 – 667013352

A la nostra web hi
trobareu altres activitats.
Consulteu-la!

Preu per persona en habitació doble (preus vàlids per a grups de 15 persones)

Preu en habitació doble: 2.490 € / persona

Suplement individual: 295 €

Taxes d'aeroport: 190 € (aprox.)

Grup

Mínim de 10 persones i màxim de 14 persones. En casos excepcionals el grup podrà arribar a 15 persones.

Serveis inclosos

- Acompanyament de la prof. Dra. Maria Teresa Magadán.
- Guia local privat de parla espanyola.
- Xerrada informativa prèvia impartida pel professor acompanyant d'Arqueonet.
- Xerrades temàtiques durant el viatge a càrrec del guia especialista d'Arqueonet.
- Bitllet d'avió amb la companyia Alitalia, Barcelona – Roma – Cagliari – Roma – Barcelona, en classe turista
- Tots els trasllats privats en servei d'un mini bus
- Grup mínim de 10 i màxim de 15 persones.
- Allotjament en hotels categoria 3* i 4* en allotjament i esmorzar.
- 8 dinars i 3 sopars, amb aigua inclosa, segons detallat en el programa.
- Visites detallades en privat (entrades incloses).
- Assegurança d'assistència sanitària i cancel·lació fins a 3000€
- Totes les propines
- Guia i dossier de viatge en format digital a càrrec d'Arqueonet.

Serveis no inclosos

- Taxes d'aeroport (190 € aprox. A revalidar en el moment de l'emissió).
- Extres personals.
- Qualsevol servei no detallat en el programa.

Inscripció

Per fer la inscripció cal seguir els següents passos:

1. Preinscripció

Per e-mail: enviar un missatge a l'adreça arqueonet@arqueonet.net especificant la següent informació:

- Títol del missatge: "Viatge Sardenya"
- Dades de cada participant que s'inscriu: Nom i cognoms, adreça postal completa, adreça electrònica i telèfon de contacte

Per telèfon: la preinscripció també es podrà fer per telèfon, als números 93 742 30 14 o 667 01 33 52.

Les places s'adjudicaran per estricte ordre d'arribada de les sol·licituds de preinscripció.

2. Reserva

Un cop feta la preinscripció l'agència de viatges es posarà en contacte amb tots els inscrits per portar a terme tots els tràmits de reserva (paga i senyal, visats (si calen), etc.).

www.arqueonet.net
arqueonet@arqueonet.net
937423014 – 667013352

A la nostra web hi
trobareu altres activitats.
Consulteu-la!

Programa detallat

8/4. Aterrant a Sardenya

Barcelona – Roma – Sardenya

Presentació a l'aeroport de Barcelona, on ens trobarem amb la nostra professora acompanyant per sortir en vol amb destinació a Cagliari via Roma, iniciant doncs el nostre viatge per l'illa de Sardenya. Un cop arribats a Cagliari, ens traslladarem a l'hotel per descansar i preparar-nos per la ruta que començarem l'endemà. Cagliari serà la nostra base per visitar la part sud i central de l'illa.

9/4. Cagliari, la capital

Cagliari

El dia estarà dedicat a conèixer Cagliari, la capital, i a posar-nos a to sobre la història de Sardenya a través dels monuments de la ciutat. Visitarem principalment les restes romanes -**l'amfiteatre i les vil·les romanes**- i les primeres cristianes -**àrea arqueològica de Santa Eulàlia, Cripta de Santa Restituta**-, però no oblidarem els monuments medievals, d'entre els quals destaca **la Catedral**. També farem una visita al **Museu Arqueològic**, que ens servirà per tenir un primer contacte amb totes les cultures de l'illa.

10/4. La Sardenya Fenícia

Cagliari – Pula – Nora – Bitia – Cagliari

El segon dia serà el torn de la herència fenícia. Sortint de Cagliari, anirem en autocar tot seguint la costa sud de Sardenya contemplant el magnífic Golf de Cagliari. Ens aturarem a **Pula**, capital d'aquesta regió, on al **Museu Arqueològic** tindrem el primer contacte amb les restes fenícies de la zona, procedents de les **necròpolis i del tofet de Nora**, la colònia fenícia més important de la zona, la qual visitarem després. A **Nora** podrem observar la transformació de la colònia en ciutat romana, amb una magnífica mostra de mosaics romans. Abans, però, de visitar Nora, ens aturarem a les afores de Pula a **l'església de S. Efisi**, copatró de Cagliari, on té lloc un dels esdeveniments religiosos més importants de Sardenya. Després de Nora continuarem amb l'autocar fins a **l'assentament i necròpoli fenícia de Bitia**. Per la tarda tornarem a Cagliari, on soparem i farem nit.

11/4. Les illes de S. Pietro i de S. Antioco

Cagliari – Illes de St. Pietro i St. Antioco – Cagliari

El tercer dia combinarà cultura i paisatge. Sortirem de Cagliari en autocar per dirigir-nos cap a la costa sudoest i visitar les **illes de St. Pietro i St. Antioco**, famoses pels seus penya-segats, les platges de sorra molt fina i un blau immens del mar. Les dues illes foren seu d'importants colònies fenícies, després púniques, **Sulci** a l'illa de St. **Antioco** i **Carlofonte** a St. Pietro. Als dos llocs podrem visitar la **necròpolis púnica i el tofet**. A St. Antioco a més a més tindrem el primer contacte amb els nurags visitant les **tombes del gegants de Su Niu é su Crobu**, i el **conjunt de Grutti Acqua**. Acabarem el dia visitant el gran **jaciment púnic de Monte Sirai**, amb imponents hipogeu funeraris i un **tofet** espectacular, que conserva restes de edificacions megalítiques. Després tornarem a Cagliari, on dormirem.

12/4. La cultura nuràgica

Cagliari – Pimentel – Sa Barúmini – Isli – Nurallao – Nuoro

Sortirem de Cagliari per dirigir-nos cap a la zona central de l'illa, el punt on es troben els conjunts megalítics més importants i més ben conservats. Ens aturarem primer a Pimentel per visitar les **necròpolis d'hipogeu de Corongiu i S'acqua**, i continuarem cap a **Sa Barúmini**, el jaciment arqueològic més gran de tota Sardenya, declarat Patrimoni de l'Humanitat el 1997. La gran torre central i les quatre disposades al llarg de la muralla segons els punts cardinals constitueixen l'exemple més elaborat de les construccions nuràgiques. Després arribarem a Isili, on visitarem el **nurag d'Is Paras** que presenta la torre amb la cambra interior més alta de tota Sardenya. Les visites acabaran amb la **tomba dels Gegants d'Aiodda, a Nurallao**, de manera que al final del dia haurem pogut conèixer exemples de tots els tipus de construccions nuràgiques de Sardenya. Farem nit a Nuoro, al bell mig de la Sardenya central.

13/4. Els grans complexos megalítics

Nuoro – Serra Orrios – Macomer

Tota la regió de **Nuoro** està marcada per un paisatge feréstec, de muntanyes molt altes de formes capritxoses, que han donat peu a històries i llegendes. Nosaltres visitarem primer el **Museu Arqueològic** per conèixer la història de la zona i després agafarem l'autocar per anar cap a l'est en direcció al **complex nuràgic de Serra Orrios**, un dels més grans i més ben conservats de Sardenya, amb prop de 100 cabanes. Després continuarem cap a la **tomba dels Gegants de S'Ena e Thomes**, que destaca per la seva façana de 4 m d'alçada i gairebé 7 tones de pes. Un cop acabada la visita, tornarem enrere cap a Nuoro per agafar la carretera en sentit contrari, cap a l'oest. En aquesta direcció trobarem un nou **complex nuràgic, el de Nur Losa, a Abbasanta**, amb un particular sistema defensiu. Després anirem en direcció a Macomèr, on soparem i dormirem.

14/4. La Sardenya romana

Macomer – Porto Torres – Sàssari

Després de dos dies intensos dedicats exclusivament als nurags, aquest dia combinarem els monuments megalítics amb les restes romanes. També coneixerem el paisatge de la zona nord de l'illa, una costa plena de llocs d'estiueig freqüentats per la jet-set internacional. Primerament, però, visitarem el **nurag de Sant'Antine**, potser el més majestuós de tota Sardenya. Després continuarem cap el nord en direcció al **complex de Monte Accoddi**, un dels més antics de l'illa, doncs les primeres estructures són del calcolític. La curiosa forma de la plataforma central ha fet que de vegades es digui que es tracta d'una mena de ziggurat. Finalment arribarem a Porto Torres, el gran port de la costa nord, punt d'arribada dels creuers. Porto Torres s'alça sobre **l'antiga ciutat romana Turris Libisonis**, colònia romana fundada per Juli Cèsar. Visitarem les **restes de la ciutat, amb les termes i les cases amb mosaics, i les necròpolis**. Acabada la visita, agafarem l'autocar en direcció a Sàssari, on soparem i dormirem.

15/4. Dels romans als catalans

Sàssari – Porte Conte – Alguer – Oristano

Sortirem de Sàssari, després de donar un vol per la ciutat, en direcció a la costa nord-oest. La costa nord-oest de la Sardenya està plena de coves i cales i és d'una bellesa extraordinària. La podrem contemplar al visitar el **nurag Palmavera** situada a la zona de Porte Conte. Després anirem una mica més a l'interior, on està situada la **necròpoli d'Angelu Ruju**, de finals del neolític i primera edat del Bronze, per tant anterior a la cultura nuràgica. Els seus espectaculars hipogeus -o *domus de janas*, com se'ls coneix localment- conformen el conjunt més ben conservat d'aquest tipus constructiu. Finalment continuarem el viatge en direcció a **la ciutat de l'Alguer**, tan lligada a la història catalana. Farem un tomb per la ciutat, visitant els seus principals monuments **-la muralla, la catedral, el Palau Doria, el Palau Curia**. Cap el tard pujarem a l'autocar per marxar en direcció al sud, cap a Oristano, on hi farem nit.

16/4. Dels fenicis als romans

Oristano

Oristano està situada a la part central de la costa oest de l'illa, dominant el golf d'Oristano. La ciutat actual hereta de fet la posició dels antics assentaments nuràgics, fenicis i romans, que no estaven pròpiament en el mateix indret. El més important és el fenici, el **jaciment de Tarros**, en la península de Sinis, fundat sobre un anterior establiment nuràgic. Tarros, amb el seu *tofet*, és un jaciment clau arqueològicament, perquè documenta les fases més antigues de l'assentament fenici a Sardenya. Per conèixer la presència romana, en canvi, ens traslladarem a l'oest d'Oristano, a la localitat de **Fondogiani**, el nom de la qual deriva de *Forum Traiani*, el nucli romà de la regió. Allà podrem veure les magnífiques termes que s'hi conserven i alguns elements posteriors d'època medieval, testimoni de la presència catalano-aragonesa. Després anirem una mica més al nord per visitar l'anomenat **santuari de Santa Cristina**, un santuari en forma de pou. Tornarem a Oristano, on hi dormirem.

17/4. Adéu als nurags i tornada a casa

Oristano – Cagliari – Roma – Barcelona

Avui direm adéu de Sardenya, tot dirigint-nos cap a a Cagliari, per agafar l'avió per tornar a Barcelona.

www.arqueonet.net
arqueonet@arqueonet.net
937423014 – 667013352

A la nostra web hi
trobareu altres activitats.
Consulteu-la!

Allotjaments

CAGLIARI – HOTEL THOTEL 4*

<http://www.thotel.it/es>

NUORO – HOTEL GRILLO 3*

<http://www.grillohotel.it/>

MACOMER – HOTEL MARGHINE 3*

<http://www.hotelmarghine.it/hotel-marghine/>

SASSARI – HOTEL GRAZZIA DELEDDA 3*

<http://www.hotelgraziadeledda.it/es/>

ORISTANO – HOTEL MARIANO IV PALACE 4*

<http://m4ph.isarose.net/En/English.html>

Programa de vols

BARCELONA – ROMA	08 ABRIL	AZ077	1145 / 1300
ROMA – CAGLIARI	08 ABRIL	AZ1597	1505 / 1610
CAGLIARI - ROMA	17 ABRIL	AZ1594	1215 / 1320
ROMA – BARCELONA	17 ABRIL	AZ076	1500 / 1650

www.arqueonet.net
arqueonet@arqueonet.net
937423014 – 667013352

A la nostra web hi
trobareu altres activitats.
Consulteu-la!